

Ojczysty - dodaj do ulubionych / Ciekawostki językowe

GRAĆ PIERWSZE SKRZYPCE

OJCZYSTY – DODAJ
DO ULUBIONYCH

Zwrot **GRAĆ PIERWSZE SKRZYPCE** ma dwa znaczenia, zależne od kontekstu użycia: w języku specjalistycznym oznacza 'być prowadzącym skrzypkiem w orkiestrze', w języku ogólnym zaś 'mieć decydujący głos w jakiejś sprawie; przewodzić czemuś'. Wprawdzie jako termin muzyczny funkcjonują zarówno **PIERWSZE**, jak i **DRUGIE SKRZYPCE** (czyli 'dwie grupy skrzypiec w orkiestrze symfonicznej' lub 'dwa instrumenty w kwartecie smyczkowym'), jednak w używanym w języku ogólnym frazeologizmie **GRAĆ PIERWSZE SKRZYPCE** człon liczebnikowy jest niewymienny (podobnie zresztą jak człony czasownikowy i rzeczownikowy). Niepoprawne jest tworzenie konstrukcji typu „grać drugie skrzypce”, „grać trzecie skrzypce” w znaczeniu „być na drugim, trzecim miejscu w hierarchii”. Jeśli chcemy przekazać informację, że ktoś był drugi lub trzeci w kolejności decydowania, musimy zrezygnować z frazeologizmu. Poprawnie zatem: Grał pierwsze skrzypce, będąc doradcą samego hrabiego, a moje zdanie liczyło się dopiero w drugiej kolejności (nie: ja musiałem grać drugie skrzypce).